

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. dr hab. Piotr Gliński

Warszawa, 29 listopada 2021 r.

BM-WP.055.30.2021

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Panią Senator Jolantę Hibner podczas 32. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 29 października 2021 roku, dotyczące sytuacji prawnej i rewaloryzacji zabytkowego basenu termalno-solankowego w Ciechocinku, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Na wstępie wyjaśnić należy, że wzniesiony w latach 1930-1932 basen termalno-solankowy w Ciechocinku został wpisany indywidualnie do rejestru zabytków decyzją z 22 stycznia 2020 r. Znajduje się również na terenie Parku Tężniowego, wpisanego do rejestru zabytków wraz z budynkami pensjonatu dawnego szpitala, budynku przebieralni przy basenie oraz hydrofonii, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Włocławku z 29 października 1993 r. oraz na terenie obszaru „Ciechocinek – zespół tężni i warzelni soli wraz z parkami Tężniowym i Zdrojowym”, uznanego za pomnik historii Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 22 listopada 2017 r. Organem, którego ochronie podlega Park Tężniowy, jest Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków [KPWKZ].

Powyższy obiekt, jako element unikatowego kompleksu uzdrowiskowego, niewątpliwie wymaga podjęcia zdecydowanych działań w celu zapewnienia należytej opieki i ochrony oraz przywrócenia dobrego stanu zachowania. Wyjaśnić trzeba, że obecny stopień degradacji obiektu to wynik braku działań restauratorskich ze strony dotychczasowych właścicieli. Zgodnie z art. 5 cyt. ustawy, obowiązek opieki nad zabytkiem spoczywa przede wszystkim na jego właścicielu. Polega on m.in. na prowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, zabezpieczeniu i utrzymaniu zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie czy też korzystaniu z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości. Kontrole zabytkowego basenu prowadzone

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

regularnie od 2013 roku spowodowały wykonanie podstawowych prac porządkowych i zabezpieczających, jednak ogólnie zabytek nie jest utrzymywany w stanie gwarantującym zachowanie jego wartości.

Odnosząc się do kwestii dotyczącej zakupu nieruchomości na rzecz samorządu lub Skarbu Państwa, uprzejmie informuję, że tryb takich działań regulują przepisy ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 ze zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 1 cyt. ustawy, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej nabywają nieruchomości na własność lub w użytkowanie wieczyste Skarbu Państwa, a samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej – na własność lub w użytkowanie wieczyste odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego. Kompetencje do podjęcia działań zmierzających do nabycia prawa własności omawianej nieruchomości posiada Starosta Aleksandrowski jako organ reprezentujący Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami na terenie powiatu aleksandrowskiego. Organy ochrony zabytków nie posiadają kompetencji do podejmowania działań w ww. sprawach, z wyjątkiem przesłanek określonych w art. 50 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z treścią ww. przepisu wojewódzki konserwator zabytków może wnioskować do starosty o wydanie decyzji w sprawie zabezpieczenia zagrożonego zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków. Zabezpieczenie przyjmuje wówczas formę ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia. Dopiero w przypadku gdy nie jest możliwe usunięcie zagrożenia, zabytek nieruchomy może być na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków wywłaszczony przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy właściwej ze względu na miejsce położenia tego zabytku, w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

Ponadto pragnę wyjaśnić, że Narodowy Instytut Dziedzictwa na wniosek KPWKZ opracował w maju 2020 r. projekt rewaloryzacji Parku Tężniowego w Ciechocinku wraz z jego elementami architektonicznymi. Projekt został przekazany KPWKZ i może stanowić podstawę ewentualnych przyszłych działań przy ww. zabytku.

Pragnę zaznaczyć, że oprócz spotkań wspomnianych w oświadczeniu Pani Senator, również Generalny Konserwator Zabytków [GKZ] pani prof. dr hab. Magdalena Gawin wzięła udział 21 lipca 2020 r. w konferencji, zorganizowanej przez Stowarzyszenie „Razem dla Ciechocinka”, w której uczestniczyli również: pani Anna Gembicka, sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, pan Leszek Dzierżewicz, Burmistrz Ciechocinka, i przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, przedstawiciele obecnego właściciela basenu, spółki Termy Ciechocinek Sp. z o.o., pan Józef Łyczak, Senator RP, pan Adam Potaczek, Wicestarosta Aleksandrowski, oraz pan Sambor Gawiński – KPWKZ.

Pismem z 28 września 2020 r., skierowanym do pani minister Anny Gembickiej GKZ podtrzymała wyrażone wówczas zobowiązania, dotyczące merytorycznego wsparcia

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

dla renowacji basenu termalno-solankowego. Obecnie prawie całkowita dewastacja tego obiektu oraz prywatna własność rodzi szereg problemów natury finansowej i prawnej dla wszystkich stron. Co więcej, cały teren pomnika historii stanowi własność bądź znajduje się w użytkowaniu wieczystym wielu podmiotów prawnych, co nie ułatwia zarządzania obiektem jako całością. Taka sytuacja prowadzi do istotnego przekształcenia nieruchomości, wpływającego na obniżenie ich wartości zabytkowych, a także pogarsza warunki utrzymania zabytku i jego ochrony konserwatorskiej. W ocenie GKZ rozwiązaniem problemu zagospodarowania terenu pomnika historii będzie z pewnością zadeklarowane przez Burmistrza Ciechocinka utworzenie parku kulturowego. Zadanie to należy do kompetencji rady gminy i pozwala kreować wartość społeczną lokalnego krajobrazu poprzez stworzenie mechanizmów skutecznej, głębokiej identyfikacji udziałowców z miejscem – obszarem parku. Podjęcie takiej uchwały przez samorząd jest wyrazem troski o należyty wizerunek regionu czy miejscowości, a także pozwala skutecznie chronić unikalny krajobraz danego miejsca i zarządzać jego zasobem zabytkowym.

Rezultatem ww. spotkania była propozycja rozwiązania, które umożliwiłoby przekazanie zabytkowego basenu na własność podmiotowi zdolnemu do zapewnienia obiektowi właściwej opieki i ochrony. W planach było jego wykupienie od spółki Termy Ciechocinek przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej i przekazanie Marszałkowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Pani minister Gembicka zadeklarowała podjęcie kroków dla zabezpieczenia środków na wykup obiektu i ustalenie formuły prawnej umożliwiającej przekazanie obiektu samorządowi województwa. Zapisy dokumentu związanego z przekazaniem powinny uwzględniać gwarancję niepodzielności nieruchomości oraz jej właściwe utrzymanie, jak również zakaz jej odsprzedaży. Ze swojej strony Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął się pozyskania funduszy europejskich na odbudowę basenu termalno-solankowego, jak również przygotowania operatu szacunkowego – ekspertyzy w zakresie wyceny nieruchomości.

Pani minister Anna Gembicka zaproponowała powołanie przez Ministerstwo Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej „zespołu składającego się z przedstawicieli wszystkich zainteresowanych stron, aby w pierwszej kolejności rozważyć możliwe rozwiązania prawne”. W ostatniej korespondencji z 29 października 2020 r. oraz z 17 grudnia 2020 r. GKZ zadeklarowała pełną współpracę w tym zakresie i udział w pracach zespołu, jednak od tamtej pory nie wpłynęła do resortu kultury żadna odpowiedź w tym zakresie.

Jednocześnie z przesłanego do wiadomości GKZ pisma Marszałka Województwa z 14 maja 2021 r., kierowanego do pani minister Gembickiej, wynika, że „na zlecenie Starosty Aleksandrowskiego uprawniony rzeczoznawca majątkowy dokonał wyceny przedmiotowej nieruchomości i ustalił jej aktualną wartość rynkową”. Marszałek deklaruje, że „po uzyskaniu własności nieruchomości Samorząd Województwa, przy pomocy spółki pod firmą Uzdrowisko Ciechocinek S.A., podjąłby się zagospodarowania tego terenu zgodnie z jego pierwotnym

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

przeznaczeniem, tj. odbudowy części basenowej wraz z obiektami współistniejącymi, które będą wykorzystywane na prowadzenie działalności rekreacyjnej na terenie zabytkowego Parku Tęźniowego w Ciechocinku”. Resortowi kultury nie są, niestety, znane inne działania związane z wykupieniem basenu, jak również etap rozmów prowadzonych przez samorząd z właścicielem obiektu.

Odnosząc się do kwestii związanych ze wsparciem finansowym Skarbu Państwa dla prac remontowych przy omawianym zabytku, uprzejmie wyjaśniam, że finansowanie opieki nad zabytkami regulują przepisy ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z art. 73 tej ustawy osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Dotacja taka, zgodnie z art. 74 ww. ustawy, może być udzielona przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub wojewódzkiego konserwatora zabytków. Co więcej, zgodnie z art. 81 ust. 1 cyt. ustawy, w trybie określonym odrębnymi przepisami, dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Dotacje z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego rozdzielane są na wniosek w ramach Programu Ministra Ochrona Zabytków.

Na zakończenie uprzejmie informuję, że zasygnalizowane przez Panią Senator problemy unaoczniają palącą potrzebę spójnego zagospodarowania najcenniejszych elementów zespołu uzdrowiskowego w Ciechocinku. Z tego względu wspieram plany Burmistrza Ciechocinka zmierzające do utworzenia na tym terenie parku kulturowego, co pozwoliłoby kreować wartość społeczną lokalnego krajobrazu poprzez stworzenie mechanizmów skutecznej, głębokiej identyfikacji udziałowców z miejscem – obszarem parku. Podjęcie takiej uchwały przez samorząd byłoby wyrazem troski o należyty wizerunek regionu czy miejscowości, a także pozwoliłoby skutecznie chronić unikalny krajobraz danego miejsca i zarządzać jego zasobem zabytkowym.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
SEKRETARZ STANU

Jarosław Sellin